

„Un teatru popular, un teatru al adevărului și al greutăților”

La 5 decembrie, T.N.P. și-a deschis porțile pentru stagiunea 1963-64. E cea de-a 13-a stagiune, de la numirea lui Jean Vilar în 1951, și prima de la plecarea lui.

Succesorul lui Jean Vilar la conducerea T.N.P. este Georges Wilson. După cum a mărturisit într-o recentă conferință de presă, G. Wilson a acceptat răspunderea de a conduce T.N.P., cu intenția de a continua lupta pentru construirea și desăvârșirea unui teatru-instrument esențialmente cultural, care să răspundă necesităților mereu crescînde ale unui public în evoluție. Căci Jean Vilar a adus la acest teatru, în decurs de 12 ani, publicul său veritabil.

Argumentîndu-și poziția, G. Wilson a spus: „Aparțin, prin meseria mea, teatrului. Prin origine, aparțin cauzei populare. Idealul meu profesional este în consecință un teatru popular, un teatru al adevărului și al greutăților. Nu este o formulă, ci o definiție care corespunde realității.

Iau asupra mea această grea succesiune, cu modestie și cu acea credință pe care spectatorii au insuflat-o actorilor, de la intrarea lor la T.N.P., în 1952. Sper să fiu demn de încrederea ce mi-a fost acordată”. „Spiritul, obiectivul teatrului rămîn aceleași — a spus în continuare G. Wilson —, teatrul nostru se adresează tuturor pentru a sluji pe toți. Nu excludem pe nimeni, nu vrem să fim sectari, ci, dimpotrivă, vrem să fim receptivi, în spiritul vremurilor noastre. Dar nu vom supune repertoriul nostru model.-De asemenea, nimic nu se va schimba în obiceiurile T.N.P. Matineele pentru studenți rămîn în vigoare. Tinerii vor fi invitați, ca și în anii trecuți, să vadă joi și sîmbătă după-amiază același program pe care cei mai în vîrstă îl văd seara. Vom menține orarul, interdicția de a da bacșiș, precum și primirea cu muzică la 18,45.

Cum să nu recunoaștem că aceste obiceiuri sînt excelente? Mai ales că au și fost preluate de numeroase teatre pariziene. În fața acestei atitudini, T.N.P. este în același timp flatat și mulțumit.”

Minat de acest spirit, Georges Wilson a întocmit programul stagiunii 1963-1964. Stagiunea T.N.P. s-a deschis cu o piesă de Maxim Gorki: *Copiii soarelui*, în regia lui Georges Wilson. Ea va alterna cu un „Recital Zizi Jeanmaire”, pus în scenă și prezentat de Roland Petit, un spectacol de cîntece și dansuri, care va îmbina momentele de music-hall cu dansul clasic.

În februarie urmează premiera piesei *Parcul zoologic sau Asasinul filantrop (Zoo ou l'Assassin philanthrope)* de Vercors, prima încercare dramaturgică a scriitorului. Regia aparține tînărului Jean Deschamps, prin alegerea căruia T.N.P. ține să introducă un nou obicei, acela de a permite în fiecare an unui tînăr animator de festival să monteze, în condiții optime, un spectacol care să-l poată consacra la Paris.

În martie, T.N.P. va prezenta *La fausse servante* de Marivaux, în regia lui Roger Molière. În aprilie va avea loc premiera piesei *Romulus cel mare* de Fr. Dürrenmatt, autor nejuțat încă pe scena T.N.P. Regia: Georges Wilson. Cu această montare, stagiunea se va închide la 31 mai 1964.

În legătură cu acest repertoriu noul director a subliniat: „Am fi putut, fără îndoială, să cucerim mai ușor publicul, înscriind în programul nostru un mare Shakespeare sau un mare Brecht. Dar cred că este bine — mai riscant, dar mai cinstit, mai conform tradiției, liniei generale a T.N.P., mai conform cu această stagiune de tranziție — să înscriem în repertoriu nume noi, opere care să corespundă preocupărilor noastre. Ceea ce nu înseamnă că-i reneșăm pe Brecht sau pe Shakespeare...”

În ceea ce privește turneele, vom juca probabil la casele de cultură din Caen, Bourges și altele.

Dar proiectul cel mai important este, fără îndoială, construirea unei săli mici

în interiorul Palatului Chailot. Proiectul e în studiu, planurile arhitecturale sînt aproape terminate. Această sală mică va fi deschisă, în viitor, vara și iarna. Vara ea va constitui o sală permanentă a T.N.P., servind și ca sală de conferințe și de proiecții de filme”.

Conferința de presă ținută de Georges Wilson a luat sfîrșit cu două întrebări puse de ziaristi: dacă va pune în scenă clasiți și dacă va continua să filmeze.

„Da, fără îndoială, a răspuns Georges Wilson. M-am gîndit la piesa lui Corneille, *Nicomède* — poate pentru sala mică —, și am început chiar s-o studiez. În ceea ce privește planurile mele legate de film, am de gînd să consacru ecranului două luni pe an, august și septembrie. M-am gîndit chiar — tot la capitolul proiecte — la un film în care să fie distribuite toate elementele stabile ale colectivului T.N.P. și la care să participe și tehnicienii”.

O anchetă despre dramaturgia braziliană

Săptămînalul brazilian „Novos Rumos” („Drumuri noi”) a efectuat, timp de trei luni, o anchetă printre cei mai reprezentativi dramaturgi din țară.

Printre întrebări figurau: cum vedeți relațiile cu publicul? care este orizontul tematic al dramaturgiei braziliene? cum rezistă piesele autohtone concurenței filmului? în ce măsură poate ajunge teatrul un mijloc educativ eficient?

Răspunsuri dense și personale, conținînd și sugestia unor soluții concrete, cu șanse de aplicare imediată, au dat dramaturgii Nelson Rodriguez — autor a aproape 20 de piese, dintre care multe întimpinate cu ostilitate de așa-zisa „elită” și de critica oficială —, Antonio Callado, Dias Gomez (după al cărui text a fost realizat primul film brazilian premiat la Festivalul de la Cannes — *Cuvîntul dat*), Jorge Andrade, ca și unii dramaturgi tineri, cum este actorul Gianfranco Guarnieri, autorul unei piese spirituale și vii: *Ei nu poartă papion*.

Acești dramaturgi, care alcătuiesc detașamentul adevăratelor speranțe ale teatrului brazilian, au stabilit premisele unui reviriment posibil: orientarea spre o tematică solid împlîntată în viață, urmărind să dezbată lucid și sincer marile probleme specifice actualității; realizarea unui stil direct, accesibil, care să

cîștige audiențe cît mai largi; formarea unor colective permanente, sau măcar de mai lungă durată decît două-trei stagioni, care să poată păstra unitate în stilul de joc.

O evocare a lui Columb

Multilateralul și originalul actor, autor și director de scenă italian Dario Fo a prezentat în premieră, la începutul noii stagioni, o comedie care a prilejuit multe pronosticuri și anticipări: *Isabella, trei caravele și un coate-goale*. Publicul din Milano a primit cu interes piesa inspirată din viața lui Cristofor Columb, apreciind îndeosebi performanța lui Dario Fo (Columb) și pe aceea a actriței Franca Rame (Isabella).

Spectacolul este variat și viu. Dario Fo l-a conceput ca o reprezentație dată chiar în epoca lui Columb, de către un actor care încearcă să întîrzie executarea sa de către Inchiziție, jucînd, pentru ultima oară, în fața eșafodului. Falsa evocare e în realitate o ascuțită satiră, cu multe rezonanțe actuale, vizînd lupta purtată de către diplomații și amiralii vremii pentru dominația mărilor.

Procesul de demitificare, urmărit de Dario Fo, a avut însă darul să nu placă unei categorii restrînse de spectatori, care, sub cuvînt că nu pot tolera înjosirea „celui mai mare genovez”, au încercat — fără succes — să tulbure desfășurarea premiei.

Teatrul experimental american

„The living theatre” din New York — care a izbutit să impună, ca un document uman original, de revelatoare analiză, piesa *Connection* a lui Jack Gheiber (mai tîrziu ecranizată) — a reperat un nou succes, cu altă piesă situată în aria teatrului experimental. De astă dată, încercarea este și mai îndrăzneată, fiindcă autorul, Kenneth H. Brown, descrie în *The brig* orele, corvezile, atmosfera de uzură morală în care trăiesc deținuții dintr-o închisoare a marinei americane.

Cu mijloace sobre, de intensă expresivitate, piesa lui Kenneth Brown a avut un puternic ecou, fiind salutată ca un protest împotriva mecanismului dezumanizant, care este justiția militară americană.